

Jaarverslag 2010

2e verslagjaar SIEB

Vastgesteld in de Jaarvergadering
Gehouden in Stadscafé Thalia
Bergen op Zoom, 9 februari 2011

Inhoudsopgave

Algemene gegevens	3
Bestuurssamenstelling	3
Doelstelling stichting	3
Verslag activiteiten 2010	4
A. Inventariseren en documenteren van het industrieel erfgoed	5
B. Uitgeven van boeken, brochures en andere publicaties	5
C. Lezingen, symposia en evenementen	7
D. Stimuleren herstel, renovatie en herbestemming	11
Algemeen	16
Vooruitblik 2011	19
Bijlage:	
- Overzicht mediaplaatsingen	20

Algemene gegevens

Naam:	Stichting Industrieel Erfgoed Bergen op Stoom
Datum oprichting:	31 december 2008
KvK:	20148050
Bank:	14.87.80.075 (Rabobank)
Correspondentie adres:	Aak 37, 4617 GA Bergen op Zoom
E-mail:	info@bergenopstoom.nl
Telefoon:	(06) 46 25 27 20 (Marc van der Steen)
Website:	www.bergenopstoom.nl

Bestuur stichting

Het bestuur bestaat in 2010 uit:

- Toon Franken, voorzitter
- Gijs Asselbergs, secretaris
- Marc van der Steen, penningmeester
- Cees Boerhout
- Henk Franken
- Gerrit Groeneweg
- Willem Heijbroek

Stichting Industrieel Erfgoed Bergen op Stoom

Industrieel erfgoed is een paraplu-begrip dat in Nederland staat voor: alle tastbare getuigen van voorbije fasen in de ontwikkeling van bedrijf en techniek.

Hieronder vallen zowel niet-gebouwde zaken als bedrijfsarchieven, beeld- en geluidscollecties, roerend erfgoed (machines, apparatuur), mobiel erfgoed (alle denkbare verkeersmiddelen) als gebouwd en infrastructureel erfgoed. Het gebouwde erfgoed omvat een breed scala aan objecten, variërend van productie (bedrijfsgebouwen, schoorstenen, fabrikantenvilla's, arbeidershuisvesting), opslag (pakhuisen, vemen), transport (bruggen, spoorwegstations), handel (winkels, beursgebouwen), openbare nutsvoorzieningen (gasfabrieken, watertorens, tv-torens) tot waterstaatkundige objecten (sluizen en stuwen). Het infrastructurele erfgoed omvat vaarwegen en havens, verkeerswegen, spoor- en tramwegen en vliegvelden met alle bijbehorende voorzieningen.

De Stichting Industrieel Erfgoed Bergen op Stoom heeft als doel *het verspreiden van de kennis over en bevordering van het behoud van het industrieel erfgoed van de gemeente Bergen op Zoom.*

De stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door:

- a. Het inventariseren en documenteren van industrieel erfgoed en het bestuderen van bronnen over dit erfgoed.
- b. Het uitgeven van boeken, brochures en andere publicaties over industrieel erfgoed en de samenhang met andere aspecten van de lokale samenleving.
- c. Het organiseren van of medewerking verlenen aan lezingen, symposia en evenementen.
- d. Het stimuleren van herstel, renovatie en verantwoorde herbestemming van industrieel erfgoed.

De stichting tracht hiermee te bereiken dat de Bergse bevolking, bedrijven en gemeente waarde hecht aan het behoud van het industrieel erfgoed van Bergen op Zoom en de naaste omgeving.

Verslag activiteiten 2010

Stichting Industrieel Erfgoed Bergen op Stoom (SIEB) is op vele fronten actief geweest met het werken aan haar doelstelling *het verspreiden van de kennis over en bevordering van het behoud van het industrieel erfgoed van de gemeente Bergen op Zoom.*

Een overzicht van de activiteiten:

Categorie	Activiteit	Realisatie
a. Het inventariseren en documenteren van industrieel erfgoed en het bestuderen van bronnen over dit erfgoed.	Nedalco archief inventariseren t.b.v. overdracht aan MHC	18 november
b. Het uitgeven van boeken, brochures en andere publicaties over industrieel erfgoed en de samenhang met andere aspecten van de lokale samenleving.	Boek 'Bergen op Stoom', 2 ^e druk	11 februari
	Gids 'Fiets- en Wandelroute Industrieel Erfgoed Bergen op Zoom'	11 september
c. Het organiseren van of medewerking verlenen aan lezingen, symposia en evenementen.	Presentatie SIEB op startbijeenkomst Brabantse Erfgoed Biënnale op uitnodiging van Erfgoed Brabant (Veghel)	9 juni
	Industrieel Erfgoed Wandeling i.s.m. Stichting Bezichtiging Monumenten	1 augustus
	Lezing over Brouwerij Asselbergs, Van Heijst & Co.	10 september
	Open Monumentendagen i.s.m. gemeente Bergen op Zoom en erfgoed organisaties; winst Rabo Vastgoedtrofee 2010 voor de Provincie Noord-Brabant	11/12 september
	Gieterijdag i.s.m. gemeente Bergen op Zoom en Erfgoed Brabant	26 september
d. Het stimuleren van herstel, renovatie en verantwoorde herbesteding van industrieel erfgoed.	Gemeentelijke monumentenstatus voor Transformator (Zuid Oostsingel 39)	7 september
	Behoudplan weervisserij Overname Stichting Behoud Weervisserij	Uitvoering 2011 1 oktober
	Behoud oudste gebouwen Nedalco	Niet gelukt
	Diensten aangeboden aan: - Gebri t.b.v. De Zeeland - E. Verheugt t.b.v. kantoorgebouw RNR	15 januari

A. Inventariseren en documenteren van het industrieel erfgoed

Archief Nedalco

In december 2009 legt Nedalco het eerste contact met SIEB over het historisch archief. De verhuizing naar een nieuwe locatie staat gepland op medio 2010. Daarvoor is het door Nedalco gewenst een opschoonactie te houden met daarbij aandacht voor het historische archief. Nedalco wil het historische archief ter beschikking stellen aan het Markiezenhof Historisch Centrum (MHC) zodat het voor het onderzoek door een breed publiek kan worden geraadpleegd.

Op 25 maart 2010 sluiten Nedalco en SIEB een overeenkomst met als doel het historisch archief van Nedalco te inventariseren en zodanig te beschrijven dat het direct kan worden opgenomen in de collectie van het MHC. Het fotoarchief wordt ook betrokken bij de activiteiten. Nedalco inventariseert zelf de aanwezige historische voorwerpen en brengt deze onder in eigen fabrieken/locaties.

Namens SIEB gaan Toon Franken en Gijs Asselbergs aan de slag met de flinke klus om de 15 meter historisch archief, foto albums en losse foto's te inventariseren, ordenen en beschrijven. Al gauw blijkt dat er hiaten zitten in het archief. Na wat speurwerk blijkt bij Cosun ook een Nedalco archief te bestaan dat wordt overgedragen aan Nedalco. Deze 8 meter gaat mee in de inventarisatie.

Op 18 november 2010 draagt Nedalco het archief over aan het MHC. SIEB ontvangt de complimenten van Nedalco en het MHC voor het geleverde werk.

Nr	Datum	Medium	Artikel
36	19 nov	BN/DeStem	J. van de Kastele: 'Nedalco geeft zijn verleden uit handen' (p. 22/23)
37	19 nov	Website Nedalco	'Nedalco transfers historic archives'
38	28 nov	BoZ Bode	'Koninklijke Nedalco schenkt archief aan Markiezenhof'

De Watermolen: getijdenmolen met een windmolen

Bij archiefonderzoek heeft Gijs Asselbergs een bijzondere ontdekking gedaan met betrekking tot het oudste nog bestaande industrieel erfgoed monument van Bergen op Zoom, de Watermolen (1503). Drie bronnen bevestigen dat de getijdenwatermolen tenminste een periode van twintig jaar (1842 – 1862) een windmolen op het molenhuis heeft gehad. Helaas hebben we nog geen tekening/afbeelding gevonden. In februari 2011 wordt de vondst wereldkundig gemaakt.

B. Uitgeven van boeken, brochures en andere publicaties over industrieel erfgoed

Boek 'Bergen op Stoom'

Over de historie van met name Bergen op Zoom is al heel veel geschreven. Het boek onderscheidt zich doordat voor het eerst een integraal beeld wordt gegeven van industriële activiteiten in de periode 1800–1950. Veel van de onderwerpen zijn nog niet eerder gepubliceerd en in het boek worden vele unieke afbeeldingen opgenomen. In het boek worden 32 bedrijfstakken behandeld waarbij zo'n 220 bedrijven aan bod komen. De verhouding tussen de aandacht voor Bergen op Zoom en Halsteren/Lepelstraat ligt op circa 75% - 25%. Het boek heeft als formaat 23 x 28 cm en bedraagt circa 442 pagina's (full color). De oplage van de 1e druk bedraagt 1.800 exemplaren. De verkoopprijs naar de consument bedraagt €39,95. ISBN: 978-94-90576-01-1.

Op 18 november 2009 is het boek gelanceerd. Op 18 december 2009, precies één maand na lancering, is het boek uitverkocht.

Begin 2010 komt vanuit de boekhandel, met name Ad Quist, de roep om een 2e druk. Na het ophalen van de bestellingen besluiten we tot een 2e ongewijzigde druk met een oplage van 825 exemplaren. Op 11 februari 2010 is 'Bergen op Stoom' weer leverbaar. Vanwege de lagere oplage is de consumentenverkoopprijs vastgesteld op €44,95.

Op 31 december 2010 zijn naar schatting nog 300 boeken in de handel aanwezig. SIEB heeft zelf een voorraad van 100 exemplaren.

Nr	Datum	Medium	Artikel
42	14 dec	Noordbrabants Historisch Jaarboek	Zeer positieve recensie door A. Janssens (p. 177)

Fiets- en wandelgids

Als (logisch) vervolg op het boek 'Bergen op Stoom' besluit SIEB tot de ontwikkeling van een fiets- en wandelroute langs industrieel erfgoed. De wandelroute doet zo'n 20 (voormalig) industriële locaties aan in het westelijke deel van Bergen op Zoom. De fietsroute leidt de belangstellende langs zo'n 20 locaties in Bergen op Zoom en Halsteren. De wandel- en fietsroute is met ondersteuning van veel fotomateriaal fraai vormgegeven in een gids die 54 pagina's (formaat A5) telt. De oplage bedraagt 2.500 exemplaren. ISBN: 978-94-90576-02-8. Henk Franken, Cees Boerhout en Gerrit Groeneweg hebben de tochten samengesteld. Gijs Asselbergs en Marc van der Steen hebben de eindredactie gevoerd.

Op 11 september 2010 is tijdens Kunsten in de Monumenten (KidM, de Open Monumentendagen) de fiets- en wandelgids gelanceerd. In 2010 gaan zo'n 150 gidsen over de toonbank. Ruim 750 gidsen worden gratis verspreid. De promotie van de gids loopt mee met KidM.

De gids is voor het publiek verkrijgbaar bij VVV Brabantse Wal voor €2,50. Dankzij sponsoring van Bergh Bouw, Gemcast en Rabobank Het Markiezaat is de lage verkoopprijs tot stand gekomen.

Bergen op Stap

In juni keurt SIEB de begroting goed van een nieuw boek: Bergen op Stap. Het boek wordt een historische wandeling door het rijke horecaverleden van Bergen op Zoom. Auteur Henk Franken beschrijft verdwenen en nog bestaande café's: historie café, bijzondere uitbaters, bijzondere klanten, activiteiten, verenigingen. Dit alles geardeerd met foto's en afbeeldingen (selectie uit 20 ordners beschikbaar materiaal). Henk heeft nu al circa 450 locaties in beeld gebracht met daaraan gekoppeld 750 cafénamen. Geplande lancering is juli 2012.

School voor Geschiedenis

De School voor Geschiedenis is een educatief project van de Geschiedkundige Kring van Stad en Land van Bergen op Zoom. Het biedt de cursisten de gelegenheid om kennis te maken met de geschiedenis van stad en ommeland, in de context van de regionale en internationale geschiedenis. De

totale cursus omvat drie seizoenen. In het eerste leerjaar verzorgt Marc van der Steen namens SIEB de les over bedrijvigheid en industrie, die een periode van 700 jaar omvat (1300-2000).

C. Lezingen, symposia en evenementen

SIEB heeft in 2010 deelgenomen aan tal van lezingen, symposia en evenementen. Ze vallen te categoriseren in:

1. Brabantse Erfgoed Biënnale
2. Kunsten in de Monumenten 2010
3. Overig

Brabantse Erfgoed Biënnale

Erfgoed Brabant, dé provinciale organisatie voor erfgoed, heeft een belangrijke rol in het signaleren van erfgoedvraagstukken, het op de agenda zetten van actuele thema's op erfgoedterrein en het versterken, uitwisselen en samenbrengen van kennis over erfgoed. Om deze rol te vervullen organiseert Erfgoed Brabant vanaf 2010 een tweejaarlijkse manifestatie: de Brabantse Erfgoed Biënnale, kortweg BEB. Elke BEB zal zich afspelen rondom een actueel erfgoedthema. Voor 2010/2011 is gekozen voor industrieel erfgoed.

Missie

Erfgoed Brabant wil erfgoedactiviteiten, erfgoededucatie en erfgoedondersteuning bevorderen en verankeren in Noord-Brabant. Zodat iedereen - nu en in de toekomst - het Brabantse erfgoed kan ontdekken en ervaren.

Het Brabantse erfgoed maakt mensen bewust van de rijke cultuur en geschiedenis van onze provincie. Dat mogen we niet verloren laten gaan. Erfgoed Brabant bouwt daarom aan de toekomst van het Brabantse verleden.

SIEB heeft op 9 juni gepresenteerd op de startbijeenkomst van de BEB in Veghel. Vele van de deelnemers hebben een kijkje genomen in de stand van SIEB en de presentaties bekeken. Gijs Asselbergs, Willem Heijbroek en Marc van der Steen hebben SIEB vertegenwoordigd.

Via een goede samenwerking tussen Erfgoed Brabant, Gemeente Bergen op Zoom en SIEB is een stevige bijdrage aan de BEB tot stand gekomen:

1. Lezing over Brouwerij Asselbergs, Van Heijst & Co. (10 september)
2. Mogelijk maken van rijdende vertoning film Erfgoed Brabant over industrialisatie (10 sept)
3. Gieterijdag (26 september)

Lezing in voormalige Brouwerij Asselbergs, Van Heijst & Co.

Aan de Van Aldegondebau staat een tweetal gebouwen met industriële geschiedenis. In 1873 startte de Brouwerij Asselbergs, Van Heijst & Co in de gebouwen die opgetrokken zijn van stenen afkomstig van de vestingwerken. Omdat de gebouwen aan de buitenzijde niet gepleisterd zijn, zijn die stenen in oorspronkelijke staat te zien. Dat zie je op geen enkele andere plaats in de stad. Na de brouwerij periode hebben de gebouwen andere bedrijven gehuisvest: o.a. een drankenhandel, B3 Vruchtensappen Industrie, Intraco Aluminium en tegenwoordig het Luzac College. In samenwerking met het Luzac College organiseert Stichting Industrieel Erfgoed Bergen op Stoom (SIEB) op vrijdag

10 september om 16.00 uur en om 20.00 uur een lezing over de gebouwen en de functie die ze hebben gehad. Onderdeel van de lezing is een rondleiding door de voormalige brouwerij. De kosten bedragen €5 p.p. inclusief een consumptie.

De lezingen, verzorgd door Gijs Asselbergs en Marc van der Steen, zijn goed bezocht:

- Lezing 16.00 uur: 49 deelnemers, 14 organisatie/pers/gasten, totaal 63 personen.
- Lezing 20.00 uur: 25 deelnemers, 7 organisatie/pers/gasten, totaal 32 personen.

De unieke lezing en rondleiding vormde tevens de start van *Kunsten in de Monumenten* die van 10 tot en met 12 september plaatsvinden.

Nr	Datum	Medium	Artikel
1	aug	erfgoedbrabant.nl	'Nazomer in Bergen op Zoom'
3	5 aug	rabobank.nl/markiezaat	'Rondleiding voormalige Brouwerij Asselbergs, Van Heijst & Co.'
5	8 aug	BoZ Bode	Aankondiging in Nieuws in het kort (p. 12)
8	10 aug	BN/DeStem	J. van de Kastele: 'De Beijerschbier Brouwerij (p. 22)
14	28 aug	uitinbergenopzoom.nl	'Lezing in voormalige Brouwerij Asselbergs, Van Heijst & Co.'
16	29 aug	bozinbeeld.nl	'Lezing in voormalige Brouwerij Asselbergs, Van Heijst & Co.'
18	1 sept	BRTO Radio	Interview bij K. Spikker – Midweek magazine
21	11 sept	BN/DeStem	T. Hopmans: 'Begin van Kunst in de Monumenten' (p. 27)

Gieterijdag 'Op de Holland'

Op zondagmiddag 26 september vindt een bijzonder evenement plaats: de Gieterijdag 'Op de Holland'. Medewerkers, oud-medewerkers, familie, nazaten en belangstellenden zijn van harte welkom op een middag die in het teken staat van de eens zo roemruchte (ijzer)gieterijsector in Bergen op Zoom. Zo werken in 1950 bijna 50% van de beroepsbevolking in de metaalnijverheid. In Bergen op Zoom zijn nog twee van de ooit veertien actieve gieterijen in bedrijf: Gemcast en Bruijs. Van Mechelen Lifting Gear (Halsteren) vindt zijn oorsprong in één van de voormalige ijzergieterijen.

De Gieterijdag 'Op de Holland' vindt plaats in één van de loodsen van de voormalige Machinefabriek en IJzergieterij Holland. Erfgoed Brabant, gemeente Bergen op Zoom en Stichting Industrieel Erfgoed Bergen op Stoom (SIEB) organiseren het evenement in het kader van de Brabantse Erfgoed Biënnale. In de Brabantse Erfgoed Biënnale gaat Erfgoed Brabant op zoek naar de verhalen van het industrieel erfgoed, zoals die verteld worden door de stenen, de machines en de mensen.

Het programma van de Gieterijdag 'Op de Holland' is divers. Peter Nijhof, senior-specialist industrieel erfgoed van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, en Cees Boerhout, oud-directeur van N.V. Asselbergs-Holland en mede-auteur van het boek 'Bergen op Stoom' houden een lezing over de (ijzer)gieterijsector in Nederland en Bergen op Zoom in het bijzonder. Historisch filmmateriaal van de Bergse gieterijen wordt doorlopend vertoond. Er is een foto expositie en objecten uit de gieterijsector worden getoond. Uniek is de Buurtbank, een (data)bank met beeld en geluid, waarin verhalen van bezoekers worden vastgelegd aan de hand van voorwerpen en foto's uit de gieterijen. De Buurtbank reist later dit jaar door de provincie Noord-Brabant, langs diverse industriële locaties. Maar bovenal is het een uniek ontmoetingsmoment voor iedereen die de gieterijsector een warm hart toedraagt.

De Gieterijdag blijkt een regelrecht succes te zijn: maar liefst 475 bezoekers genieten van de sfeer, de ontmoeting en het programma. Er is veel belangstelling in de media. Vanuit het College van B&W opent burgemeester H. Polman van Bergen op Zoom de Gieterijdag. De drie organisaties EB, gemeente en SIEB werken met 20 mensen samen om de dag soepel te laten verlopen.

Nr	Datum	Medium	Artikel
2	aug	erfgoedbrabant.nl	'Nazomereren in Bergen op Zoom'
4	6 aug	BN/DeStem	J. van de Kastele: 'Eerbetoen aan de Bergse ijzergieterijen' (p. 22/23)
10	16 aug	BN/DeStem	J. van de Kastele: 'Belangstelling voor gieterijdag nu al groot' (p. 15)
11	20 aug	industrieel-erfgoed.nl	FIEN: 'Gieterijdag in Bergen op Zoom'
12	22 aug	BoZ Bode	'Gieterijdag Op de Holland'
13	28 aug	uitinbergenopzoom.nl	'Gieterijdag Op de Holland'
17	29 aug	bozinbeeld.nl	'Gieterijdag Op de Holland'
19	5 sept	BRTO Radio	Interview bij J. Jimkes – Zie zo zondag
20	8 sept	BRTO Radio	Interview bij K. Spikker – Midweek magazine
22	14 sept	BN/DeStem	J. van de Kastele: 'Massale toeloop Dag van de Gieterij' (p. 21 vp)
26	21 sept	BN/DeStem	'Gieterijdag is met 500 deelnemers vol' (p. 21 vp)
29	27 sept	BN/DeStem	'Veel volk op Bergse Gieterijdag' (p. 1 vp) 'Gieterijdag een feest' (p. 13 vp)
30	28 sept	BN/DeStem	'Veel foto's en zelfs een film over RNR' (p. 22)
33	20 okt	ABG-TV	Reportage in Cocktail
35	10 nov	BRTO Radio	Interview met C. Boerhout en D. Boenders over 'De Zuid'

Industrieel Erfgoed Wandeling

Als (logisch) vervolg op het boek 'Bergen op Stoom' besluit SIEB tot de ontwikkeling van een fiets- en wandelroute langs industrieel erfgoed. De wandelroute doet zo'n 20 (voormalig) industriële locaties aan in het westelijke deel van Bergen op Zoom. De wandelroute is zelf te lopen met de Fiets- en wandelgids in de hand, maar ook onder begeleiding van deskundige gidsen van Stichting Bezichtiging Monumenten (SBM). Henk Franken en Cees Boerhout hebben de samenwerking met SBM op dit project vormgegeven.

Tijdens Kunsten in de Monumenten is de wandeling twee keer aangeboden: op zaterdag 11 september en zondag 12 september om 14.00 uur. De belangstelling blijkt voorsnog zeer beperkt te zijn: 6 respectievelijk 4 deelnemers. De wandeling is nadien in 2010 niet meer geboekt bij de VVV. Men kiest kennelijk toch vooral voor het algemeen bekende erfgoed van Bergen op Zoom.

Niels Kleinschmidt heeft de wandeling ingebracht in het spel Geocaching (www.geocaching.nl). De wandelroute is door hem verwerkt in een speurtocht. Hij schat in dat er op zo'n route makkelijk 150 mensen per jaar afkomen (alleen al voor deze specifieke hobby). Eind november is de route online gegaan.

Omroep Brabant besteedt in het televisieprogramma Inz & Uitz van 8 december ruim aandacht aan de wandeling. Gijs Asselbergs treedt als gids op.

Nr	Datum	Medium	Artikel
6	8 aug	BoZ Bode	'Wandeling industrieel erfgoed'
7	9 aug	BN/DeStem	J. van de Kastele: 'Wandel langs industriële monumenten' (p. 15)
15	28 aug	uitinbergenopzoom.nl	'Wandeling industrieel erfgoed Bergen op Zoom'
39	29 nov	geocoaching.nl	Wandeling in de vorm van een speurtocht beschikbaar
41	8 dec	Omroep Brabant TV	Item over wandeling in programma Inz & Uitz

Kunsten in de Monumenten (11 en 12 september 2010)

Naar aanleiding van de evaluatie van KidM 2009 heeft de gemeente Bergen op Zoom gekozen voor een brede samenwerking tussen gemeente, erfgoedorganisaties en het culturele veld (kunst, zang, dans, toneel). Ruim 80 organisaties doen mee met de KidM 2010. In de Werkgroep KidM is SIEB vertegenwoordigd door Gijs Asselbergs.

Voor het vijfde achtereenvolgende jaar viert Bergen op Zoom, in het lange tweede weekend van september, Kunsten in de Monumenten. Gedurende twee dagen zinderen de Markiezenstad Bergen op Zoom en het naburige Halsteren van oude en nieuwe cultuur.

Het landelijke thema van Open Monumentendag is "De smaak van de 19e eeuw". Volle aandacht voor gebouwen die een ankerfunctie hebben of op een andere manier op een bijzondere of bepalende plek gelegen zijn. Ook Bergen op Zoom zet tijdens de Open Monumentendagen haar vele markante particuliere, stads- en of rijksmonumenten op de kaart. In de gebouwen presenteren tal van organisaties en kunstenaars zich door lezingen, presentaties, cabaret, exposities, film, boogschieten, optredens van muziek- en zanggroepen, theater en nog veel meer. Bijzonder is de openstelling van De Grebbe op zaterdag 11 september.

Geholpen door het goede weer weten ruim 20% meer bezoekers dan in 2009 het brede aanbod van KidM 2010 te vinden: 19.000 bezoekers (2009: 15.600 bezoekers).

SIEB geeft het startsein van KidM 2010 op vrijdagmiddag 10 september met de lezing over voormalig Brouwerij Asselbergs, Van Heijst & Co. SIEB presenteert zich op de zaterdag en zondag in de voormalig Gereformeerde Kerk, Moeregrebstraat 72, tezamen met de Kunstuitleen en twee beeldend kunstenaars. Op zaterdag trekken we 205 bezoekers. Op zondag raken met we 520 bezoekers de tel kwijt.

Een bijzondere erkenning voor de unieke samenwerking tussen alle organisaties is het winnen van de Rabo Vastgoed Trofee Noord-Brabant. Elk jaar reikt Rabo Vastgoed als hoofdsponsor van Open Monumentendag in elke provincie een trofee uit aan comité met het programma qua opzet, invulling, creativiteit, doelgroepen en lokale betrokkenheid het meest in het oog springt. Uit het juryrapport: 'Een uitdagende afweging voor de jury vond plaats voor Noord-Brabant, waar uiteindelijk Bergen op Zoom als winnaar werd gekozen. De jury koos voor Bergen op Zoom vanwege de sterke lokale samenwerking en het veelzijdige programma waarin het thema is vertaald in 'Kunsten in de Monumenten' en het lokale erfgoed gecombineerd wordt met vele kunstgerichte activiteiten, voorstellingen, workshops en demonstraties. In totaal werken zo'n 80 verenigingen en 800 vrijwilligers mee om van de Open Monumentendag een structureel evenement te maken.'

De trofee wordt tijdens de officiële opening van KidM op zaterdag in De Draak uitgereikt aan SIEB als aanvrager namens de Werkgroep KidM. Marc van der Steen presenteert namens SIEB de

actualiteit rondom SIEB en lanceert de Fiets- en wandelgids. Hij overhandigt het eerste exemplaar aan wethouder Ad van der Wegen. Begin van de middag vindt de officiële opening in Halsteren plaats. Marc herhaalt de presentatie in de Hof van Ram en overhandigt het tweede exemplaar aan wethouder Maarten van Eekelen.

Op zaterdag laat Erfgoed Brabant een filmvoorstelling door de stad rijden. Deze film vertoont de opkomst van de plaatselijke 19e-eeuwse industrialisatie van de suikerindustrie in combinatie met kunst. Met een genereuze financiële bijdrage van Gebri en het Coöperatiefonds Bergen op Zoom van Rabobank Het Markiezaat komt deze filmvertoning tot stand.

D. Stimuleren herstel, renovatie en herbestemming industrieel erfgoed

Ontwikkelingen behoud industrieel erfgoed in Bergen op Zoom

Na het verlenen van de gemeentelijk monumenten status aan de voormalig suikerfabriek De Zeeland en de schoorsteen van de Koninklijke Nedalco in 2009, wordt op 12 maart door de provincie Noord-Brabant €1.800.000 respectievelijk €200.000 aan subsidie voor behoud en restauratie verleend.

In november start de restauratie van de schoorsteen met een tegenvaller. De bovenste tien meter blijkt zo slecht dat deze verwijderd wordt. Er moet in 2011 22 meter opnieuw worden opgebouwd.

In december start de restauratie van De Zeeland. Al begin 2010 zijn alle bomen rondom het gebouw weggehaald zodat het letterlijk ademruimte krijgt.

Vanwege (financiële) perikelen rondom het Bergse Havenplan hebben zich geen ontwikkelingen bij de loodsen van De Holland voorgedaan.

Begin januari 2011 wordt bekend dat de eigenaar van de Watertoren een rijkssubsidie van €400.000 krijgt voor restauratie waaronder het terugbrengen van het zinken dak.

Nedalco gebouwen

Op 17 februari vindt na 110 jaar de laatste productie van alcohol bij Nedalco plaats.

De Zuid Nederlandse Melasse en Spiritusfabriek (ZNMSF) wordt in 1899 opgericht en ondergebracht in de gebouwen van de voormalige maltosefabriek, die door Wittouck in 1886 is gebouwd. In de loop van de tijd hebben uitbreidingen plaats gevonden tot het huidige complex onder de naam Nedalco (Nederlandse Alcoholfabriek). Bij het komende vertrek van de Nedalco uit Bergen op Zoom is met de gemeente afgesproken, dat het gehele terrein vrij van gebouwen wordt opgeleverd. Bergen op Zoom zal naast het bedrag dat zij hiervoor betaalt ook de bodemsanering voor haar rekening nemen.

Op het betreffende terrein zijn in het bestemmingsplan appartementenblokken geprojecteerd. Als gevolg van de aanzienlijke overproductie van woningbouweenheden, is het vrijwel ondenkbaar dat hiervoor op termijn enige belangstelling zal bestaan.

SIEB stelt voor de nog aanwezige delen van maltosefabriek (1886) en eerste uitbreidingen van de voormalige spiritusfabriek tot 1925 te laten staan en herbestemmen. Mogelijk kan ook het kantoorgedeelte uit de wederopbouwperiode daarbij worden betrokken.

Weliswaar is een gedeelte van de oorspronkelijke fabriek later omgeven door procesapparatuur, ombouwt en uitgebreid, maar vrijwel alle gebouwen zijn nog aanwezig. Daarmee is het uit 1886 stammende gedeelte het oudste nog aanwezige fabrieksgebouw in Bergen op Zoom uit de periode van de industrialisatie. Het behoort zelfs tot de oudste fabrieksgebouwen in Brabant in die categorie. Bij herbestemming worden kosten gespaard doordat minder sloopwerk hoeft te worden verricht en voor het betreffende gebied geen grondsanering en nieuwbouw hoeft plaats te vinden. De procesapparatuur en aangebouwde gevels zullen weliswaar zorgvuldig moeten worden verwijderd, maar bij volledige sloop zou dat ook moeten gebeuren. Ontmanteling zou in overleg tussen gemeente en Nedalco moeten plaats vinden, omdat een sloopvergunning is verkregen. Zo ontstaat een geheel dat zeer goed kan worden herbestemd als appartementen (zorg)complex met (reeds aanwezig) administratiegebouw of als cultureel centrum, waarvoor volgens onze informatie de gemeente Bergen op Zoom reeds €23.000.000,- voor nieuwbouw heeft uitgetrokken. Het herbestemde industriële complex kan daarmee een trekker worden voor de gehele nieuwbouwwijk Bergse Haven. Projectontwikkelaar BOEi is geïnteresseerd om het plan verder te ontwikkelen.

Namens SIEB treden Willem Heijbroek en Marc van der Steen op. Ze leggen de zienswijze van SIEB voor aan het College van B&W. Een gesprek met wethouder Ad van der Wegen biedt amper perspectief: de monumentale waarde is hoog, maar vanuit een financiële invalshoek is er geen perspectief. In een brief van het College aan SIEB d.d. 19 augustus 2010 wordt het standpunt van de gemeente duidelijk verwoord: 'Op basis van voorgaande informatie zien wij geen mogelijkheden om andere gebouwen te behouden'.

Bovendien zijn de verhoudingen tussen Nedalco en gemeente zodanig verzeekt dat er geen sprake meer kan zijn van een constructieve samenwerking. Er ligt een contract tussen beide partijen dat zegt dat op uiterlijk 31 december 2011 het terrein vrij van bebouwing door Nedalco wordt opgeleverd aan de gemeente. De sloop gaat voorspoedig: in december laat Nedalco weten dat in juli 2011 het terrein wordt opgeleverd aan de gemeente.

Vereniging Binnenstad is hetzelfde standpunt toegedaan als SIEB en doet op 6 januari 2011 nog een poging naar de gemeenteraad. De CDA-fractie doet een oproep aan de collega-fracties voor een werkbezoek aan het Nedalco terrein. De sloop gaat onverminderd door.

Helaas moeten we constateren dat eind 2011 enkel nog de behouden gebleven schoorsteen (eigendom Stichting Schoorsteen Nedalco) ons zal herinneren aan 110 jaar alcoholproductie op industriële schaal in Bergen op Zoom.

Nr	Datum	Medium	Artikel
9	14 aug	BN/DeStem	J. van de Kastele: 'Sloop Nedaco, punt uit!' (p. 25 vp, 26/27)
45	14 jan 2011	BN/De Stem	F. Imandt: 'Laatste poging behoud Nedalco-erfgoed' (p. 21 vp)

Transformatorstation Zuid-Oostsingel 39

Op 14 april 2010 vraagt SIEB de gemeentelijke monumentenstatus aan voor het transformatorstation gelegen aan Zuid-Oostsingel 39. De eigenaar is Stichting tanteLouise-Vivensis. Zij beschikt over een sloopvergunning d.d. 18 januari 2006 in het kader van de totale herontwikkeling van het ABG-terrein.

Naar ons inziens is het trafostation een voor Bergse begrippen uniek gebouw gelet op de functie dat het heeft gehad, de architectuur, de omvang en specifieke kenmerken:

1. Het gebouw heeft de functie van transformatorstation gehad. Het is in 1948 gebouwd in opdracht van het Gemeentelijk Elektriciteitsbedrijf Bergen op Zoom (GEB). Het is gebouwd voor de verwachte uitbreiding van de industrie die gepland is op Plein 13. Het wordt in 1948 gebouwd tegen de Liga-fabrieken en voorziet dit bedrijf van elektriciteit.
2. Het gebouw vertegenwoordigt de bouwstroming van het 'Nieuwe Bouwen', een internationale verzamelaar voor verschillende bouwstijlen en radicale stedenbouwkundige vernieuwingen uit de periode 1915 tot circa 1960. De term 'Nieuwe Bouwen' is ontstaan in de jaren twintig en wordt gebruikt voor de moderne architectuur die zich in deze periode in Duitsland, Nederland en Frankrijk tot een belangrijke stroming ontwikkelt. Het trafostation aan de Zuid-Oostsingel 39 is een van de weinige gebouwen en daarmee industrieel erfgoed in Bergen op Zoom uit de Wederopbouw periode. In het gebouw komt het kenmerkende gebruik van nieuwe bouwmaterialen zoals beton en glas voor en laat het niet meer in ritme geplaatste kozijnen en ramen zien.
3. Het gebouw heeft voor een trafostation een aanzienlijk volume, het is zelfs het grootste trafostation dat Bergen op Zoom kent. De naar huidig inzicht overdimensionering heeft als reden dat het is gebouwd voor de verwachte uitbreiding van de industrie die kort naar de Tweede Wereldoorlog gepland is op Plein 13, maar uiteindelijk op de Lage Meren neerstrijkt.
4. Het gebouw kent een muurschildering van de beeldend kunstenaar Louis Weijts (1905-1995). Uit het boekje 'Alleen waarde wint' dat wordt uitgegeven ter gelegenheid van de gelijknamige overzichtstentoonstelling in Het Markiezenhof blijkt zijn grote diversiteit en kunsthistorische waarde voor Bergen op Zoom en daar buiten.

Op 7 september 2010 besluit van het college van burgemeester en wethouders tot aanwijzing als gemeentelijk monument. SIEB is uiteraard zeer verheugd over dit besluit.

Zoals te verwachten gaat Stichting tanteLouise-Vivensis in bezwaar. In het bezwaarschrift gaat zij in op procedurefouten bij de totstandkoming van het besluit tot aanwijzing als gemeentelijk monument. Intern onderzoek bij de gemeente levert hetzelfde inzicht op zoals blijkt uit een brief van de gemeente d.d. 13 januari 2011. Tijdens de hoorzitting van de Adviescommissie voor de bezwaarschriften d.d. 17 januari 2011 herhaalt de gemeente dit standpunt. We vinden het als SIEB uitermate teleurstellend dat de gemeente dergelijke procedurefouten heeft gemaakt. Ter zitting geeft Stichting tanteLouise-Vivensis aan de muurschildering(en) te kunnen veiligstellen en elders kan onderbrengen.

SIEB kan niet anders dan in overleg te treden met de eigenaar en gemeente Bergen op Zoom om te bezien op welke wijze het gebouw te behouden is waarbij de minimale inzet voor behoud de voorgevel en de muurschildering is. Wordt vervolgd in 2011.

Nr	Datum	Medium	Artikel
23	17 sept	BN/DeStem	'Bergen op Zoom, houdt uw stroom...' (p. 21 vp)
24	19 sept	BoZ Bode	Aanwijzing gemeentelijk monument
25	20 sept	BN/DeStem	F. van der Rijt: 'Trafohuisje frustreert ABG-plan' (p. 17)
31	28 sept	BN/DeStem	J. van de Kastele: 'Een onopvallend monument in de dop' (p. 22/23)
44	8 jan 2011	BN/DeStem	J. van de Kastele: 'Transformatorhuisjes is geen monument (p. 26)
46	18 jan 2011	BN/DeStem	J. van de Kastele: 'Transformatorhuisje Zuidoostsingel kan plat' (p. 21 vp) J. van de Kastele: 'Zorginstelling wil tekening Weijs wel sparen' (p. 22/23)
47	23 jan 2011	BoZ Bode	V. de Geus: 'Transformatorhuisje Zuidoostsingel mag toch tegen de vlakte, tekening Weijs blijft wel behouden'

Weervisserij

De weervisserij, vroeger een bloeiende bedrijfstak, dreigt verloren te gaan. Deze vorm van vissen vindt in Nederland alleen nog in de Oosterschelde plaats door één Bergse vissersfamilie. De ansjovis vormt een onlosmakelijk onderdeel in het beroemde Bergse AAA-menu: Asperges – Ansjovis – Aardbeien. Vanuit toeristisch oogpunt voor Bergen op Zoom en directe omgeving op de Brabantse Wal waar de asperge- en aardbeienteelt volop plaatsvindt, is deze combinatie van grote waarde.

Initiatiefnemers Piet Landa (Bergen op Zoom), 50 jaar visser op de Oosterschelde en voormalig ansjovisvisser, en Jan van Paassen (Halsteren), 40 jaar werkzaam voor de Scheveningse haringvisserij, hebben een eind 2009 een reddingsplan gelanceerd. Ze vragen samenwerking met SIEB. Op 15 maart zeggen we onze medewerking toe, omdat we van mening zijn dat het reddingsplan past binnen onze doelstellingen. De weervisserij heeft bovendien een plaats gekregen in het boek 'Bergen op Stoom'.

Onze medewerking bestaat uit:

- Als rechtspersoon voert SIEB de financiële administratie van het project inclusief financiële rapportages naar subsidiegevers.
- SIEB zoekt met initiatiefnemers actief naar subsidiegevers en sponsors.
- SIEB ondersteunt de initiatiefnemers actief bij de promotie van het reddingsplan.

Het **Projectplan Weervisserij Bergen op Zoom** bevat de volgende elementen:

1. Restauratie bestaande twee weren
2. Opknopbeurt vissersboten ten behoeve van de weervisserij
3. Toeristische ontwikkeling weervisserij
4. Heraanleg 3^e weer
5. Opleiding weervissers

De planningshorizon is primair 2010 t/m 2012. Wel wordt in de ontwikkeling van de activiteiten nadrukkelijk continuïteit voor de langere termijn gezocht. In samenwerking met de Koninklijke Nederlandsche Heidemaatschappij werken we aan een vitaal plan voor borging van de continuïteit van de weervisserij in combinatie met de toeristische ontwikkeling.

Voor de financiering van het plan hebben we diverse partijen benaderd:

1. Provincie Noord-Brabant via de LEADER Wijde Biesbosch en Brabantse Delta - Plaatselijke Groep West-Brabant;
2. Provincie Zeeland via LEADER Noord-Midden Zeeland - Plaatselijke Groep Midden- en Noord-Zeeland;
3. Prins Bernhard Cultuurfonds;
4. Brabants Landschap;
5. Visserijbedrijven in Scheveningen;
6. Rotary Centrum (Bergen op Zoom);
7. Overige organisaties.

De financiële middelen komen hoofdzakelijk via LEADER-programma's van de provincies Noord-Brabant en Zeeland. De definitieve beschikkingen worden in maart 2011 verwacht.

Vanaf 1 oktober 2010 hebben de twee initiatiefnemers, Jan van Paassen en Piet Landa, met Gijs Asselbergs en Marc van der Steen namens SIEB de Stichting Behoud Weerwisserij overgenomen.

Nr	Datum	Medium	Artikel
28	25 sept	Brabant Cultureel	L. Toorians: 'Ansjovis voor het opscheppen' (p. 83/84)
32	18 okt	BN/DeStem	M. Molenaars: 'Stichting in de bres voor Bergse weerwisserij' (p. 13 vp, 14/15)
34	24 okt	BoZ Bode	V. de Geus: 'Het enige dat we nodig hebben is een lange adem' (Jos Machielsen)
40	december	Brabants Landschap	'In de weer zijn, een bijzondere tak van visserij vóór de kust van Bergen op Zoom' (p. 6-17)
43	24 dec	Visserij Nieuws 51/52	G. van der Bent: 'Op de bres voor aloude weerwisserij' (p. 7)

Roger Nerincx Richter

In december 2009 wordt bekend dat ontwikkelaar E. Verheugt een business club in het inmiddels verpauperde kantoorpand (gemeentelijk monument, bouwjaar 1900) van de voormalige ijzergieterij Rogier Nerincx Richter wil vestigen. Het College is bij wijze van uitzondering bereid mee te werken aan het verstrekken van een horecaverunning op deze locatie. Verheugt is echter al sinds 2003 aan het proberen een ontwikkeling op deze locatie tot stand te brengen waarbij het kantoorpand wordt gerestaureerd.

De herontwikkeling van het terrein en restauratie van het voormalig kantoorgebouw RNR komt voorlopig niet tot stand. De eigenaar, Dimorf Holding B.V., is op 23 november 2010 failliet verklaard. Gemeente Bergen op Zoom en Stichting Industrieel Erfgoed Bergen op Stoom (SIEB) maken zich grote zorgen over de toekomst van het kantoorgebouw en wil de verpaupering tegengaan door het gebouw wind- en waterdicht te maken en ook het terrein beter afgeschermd te maken en op te ruimen.

Algemeen

Samenwerking

Door onze activiteiten op vele fronten werken we inmiddels samen met tal van organisaties, instellingen, bedrijven en particulieren. In 2010 is samengewerkt met:

1. Albert en Petra Weijts
2. Bergh Bouw
3. Cultuur Historische Organisaties gemeente Bergen op Zoom
4. De Geschiedkundige Kring van Stad en Land van Bergen op Zoom
5. Erfgoed Brabant
6. Gemeente Bergen op Zoom – afdeling Cultuur en Toerisme
7. Hans Smeenk (Watermolen)
8. Heemschut PC Noord-Brabant
9. Koninklijke Nedalco
10. Luzac College
11. Markiezenhof Historisch Centrum
12. Stichting Behoud Weerwisserij
13. Stichting Bezichtiging Monumenten
14. Stichting BOEi
15. Vereniging Binnenstad
16. VVV De Brabantse Wal
17. Werkgroep Kunsten in de Monumenten
18. Wim Lambrechts
19. Wim de Kort

De Cultuur Historische Organisaties (CHO) komen drie tot vier keer per jaar bij elkaar om elkaar te informeren over hun activiteiten en samenwerking te bevorderen. Zo wordt de inzet in de Werkgroep Kunsten in de Monumenten afgestemd.

Het CHO bestaat uit Heemkundekring Halchterth, Geschiedkundige Kring, Vereniging Binnenstad, Stichting In den Scherminckel, Stichting Bezichtiging Monumenten, Stichting Jeugd Monumentendag, Gemeente Bergen op Zoom), Gilde Sint Sebastiaan, Vrienden van de West-Brabantse Waterlinie, Dialectgenootschap De Berregse Kamer, Vrienden van het Markiezenhof, De Borgherij op den Zoom en SIEB.

Toon Franken vertegenwoordigt SIEB in het CHO.

Met het Markiezenhof Historisch Centrum (MHC) is overeengekomen dat zij aan SIEB beeldmateriaal uit de beeldbank gratis ter beschikking stellen. Dit beeldmateriaal zal door SIEB uitsluitend gebruikt worden voor toekomstige publicaties en presentaties. SIEB zet zich als tegenprestatie in collecties van particulieren op het gebied van industrieel erfgoed te ontsluiten en zoveel mogelijk onder te brengen in het MHC. SIEB heeft voor de eenduidigheid een vast contactpersoon aangewezen: Gijs Asselbergs.

De toetreding tot de Federatie Industrieel Erfgoed Nederland (FIEN) is nog niet tot stand gekomen. Intern gedoe bij FIEN is hier debet aan. In 2011 gaat de toetreding wel plaatsvinden.

Website

De centrale uiting van de stichting is de website www.bergenopstoom.nl (sinds 9 september 2009). De website moet de bezoeker snel inzicht verschaffen over de doelstelling en activiteiten van de stichting. In 2010 heeft de website wegens andere prioriteiten minder actualiteit gekend dan eigenlijk gewenst. Desalniettemin bericht de Koninklijke Bibliotheek op 16 maart dat de website van SIEB 'geharvest' wordt voor toekomstig onderzoek omdat de website waardevolle informatie bevat. De KB harvest websites van Nederlandse overheden, wetenschappelijke- en cultureel erfgoed organisaties.

De website statistieken laten zien dat de website goed bezocht is met duidelijke pieken in augustus en september. De verklaring hiervoor dat belangstellenden zich via de website moeten opgeven voor de lezing over Brouwerij Asselbergs, Van Heijst & Co. (10 september) en de Gieterijdag (26 september). Aantal hits bedraagt in 2010 34.486 stuks (in 2009 27.747 stuks).

Website statistieken				
Maand	Unieke bezoekers	Aantal bezoeken	Aantal bekeken pagina's	Aantal pagina's per bezoeker
Januari 2010	261	462	960	3,7
Februari 2010	241	422	747	3,1
Maart 2010	271	421	648	2,4
April 2010	194	275	504	2,6
Mei 2010	199	354	588	3,0
Juni 2010	162	282	502	3,1
Juli 2010	189	374	644	3,4
Augustus 2010	481	720	1.706	3,5
September 2010	515	769	1.712	3,3
Oktober 2010	133	185	257	1,9
November 2010	141	214	310	2,2
December 2010	93	137	185	2,0
<i>Totaal 2010</i>	<i>2.880</i>	<i>4.615</i>	<i>8.763</i>	<i>3,0</i>
September 2009	155	256	1.116	7,2
Oktober 2009	272	393	1.156	4,3
November 2009	484	729	2.249	4,6
December 2009	330	453	953	2,9
<i>Totaal 2009</i>	<i>1.241</i>	<i>1.831</i>	<i>5.474</i>	<i>4,4</i>

Schenkeningen

In 2010 hebben we van diverse particulieren schenkingen ontvangen:

1. Foto van het interieur van de werkplaats van Roset (ruim twee meter breed)
2. Model gasfabriek: heeft in september een plaats gekregen in de Industriezaal van Het Markiezenhof
3. Foto archief Machinefabriek en IJzergieterij P.J. van Mechelen (enkele honderden foto's)
4. Enkele foto's IJzergieterij 'De Zuid' en gereedschappen van de heer W. Denissen, handvormer
5. Drageepan van Manisan

Nr	Datum	Medium	Artikel
27	21 sept	BN/DeStem	F. Imandt: 'Onze n'ouwe gasfabriek...' (p. 22)

Vooruitblik 2011

Categorie	Activiteit	Realisatie
a. Het inventariseren en documenteren van industrieel erfgoed en het bestuderen van bronnen over dit erfgoed.	Foto archief Machinefabriek en IJzergieterij P.J. van Mechelen (in het bezit van SIEB) <i>Inventarisatie door Cees Boerhout</i>	2011
	Bemiddelen onderbrengen archief Suikerfabriek Van Loon & De Ram (CSM Steenberg) in een regionaal archief <i>Namens SIEB: Toon Franken en Willem Heijbroek</i>	1 ^e helft 2011
b. Het uitgeven van boeken, brochures en andere publicaties over industrieel erfgoed en de samenhang met andere aspecten van de lokale samenleving.	Boek 'Bergen op Stap' <i>Auteur: Henk Franken</i> <i>Redactie: Gijs Asselbergs, Gerrit Groeneweg</i> <i>PR/Sponsoring: Marc van der Steen</i>	Juli 2012
c. Het organiseren van of medewerking verlenen aan lezingen, symposia en evenementen.	Open Monumentendagen i.s.m. gemeente Bergen op Zoom en erfgoed organisaties <i>Namens SIEB: Gijs Asselbergs</i>	10/11 september
d. Het stimuleren van herstel, renovatie en verantwoorde herbesteding van industrieel erfgoed.	Behoudplan weervisserij <i>Namens SIEB: Gijs Asselbergs en Marc van der Steen</i>	2011
	Behoudplan RNR i.s.m. gemeente Bergen op Zoom en Hans Smeenk <i>Namens SIEB: Marc van der Steen</i>	1 ^e helft 2011
e. Netwerkcontacten / samenwerking	Overleg Cultuur Historische Organisaties Bergen op Zoom <i>Namens SIEB: Toon Franken</i>	Doorlopend
	Werkgroep Kunsten in de Monumenten <i>Namens SIEB: Gijs Asselbergs</i>	Doorlopend
	Toetreding tot de Federatie Industrieel Erfgoed Nederland (FIEN) <i>Namens SIEB: Willem Heijbroek</i>	Voorjaar 2011

Bijlage Overzicht mediaplantsingen

Nr	Datum	Medium	Artikel
1	aug	erfgoedbrabant.nl	'Nazomeren in Bergen op Zoom'
2	aug	erfgoedbrabant.nl	'Nazomeren in Bergen op Zoom'
3	5 aug	rabobank.nl/markiezaat	'Rondleiding voormalige Brouwerij Asselbergs, Van Heijst & Co.'
4	6 aug	BN/DeStem	J. van de Kastele: 'Eerbetoen aan de Bergse ijzergieterijen' (p. 22/23)
5	8 aug	BoZ Bode	Aankondiging in Nieuws in het kort (p. 12)
6	8 aug	BoZ Bode	'Wandeling industrieel erfgoed'
7	9 aug	BN/DeStem	J. van de Kastele: 'Wandel langs industriële monumenten' (p. 15)
8	10 aug	BN/DeStem	J. van de Kastele: 'De Beijerscbier Brouwerij (p. 22)
9	14 aug	BN/DeStem	J. van de Kastele: 'Sloop Nedaco, punt uit!' (p. 25 vp, 26/27)
10	16 aug	BN/DeStem	J. van de Kastele: 'Belangstelling voor gieterijdag nu al groot' (p. 15)
11	20 aug	industrieel-erfgoed.nl	FIEN: 'Gieterijdag in Bergen op Zoom'
12	22 aug	BoZ Bode	'Gieterijdag Op de Holland'
13	28 aug	uitinbergenopzoom.nl	'Gieterijdag Op de Holland'
14	28 aug	uitinbergenopzoom.nl	'Lezing in voormalige Brouwerij Asselbergs, Van Heijst & Co.'
15	28 aug	uitinbergenopzoom.nl	'Wandeling industrieel erfgoed Bergen op Zoom'
16	29 aug	bozinbeeld.nl	'Lezing in voormalige Brouwerij Asselbergs, Van Heijst & Co.'
17	29 aug	bozinbeeld.nl	'Gieterijdag Op de Holland'
18	1 sept	BRTO Radio	Interview bij K. Spikker – Midweek magazine
19	5 sept	BRTO Radio	Interview bij J. Jimkes – Zie zo zondag
20	8 sept	BRTO Radio	Interview bij K. Spikker – Midweek magazine
21	11 sept	BN/DeStem	T. Hopmans: 'Begin van Kunst in de Monumenten' (p. 27)
22	14 sept	BN/DeStem	J. van de Kastele: 'Massale toeloop Dag van de Gieterij' (p. 21 vp)
23	17 sept	BN/DeStem	'Bergen op Zoom, houdt uw stroom...' (p. 21 vp)
24	19 sept	BoZ Bode	Aanwijzing gemeentelijk monument
25	20 sept	BN/DeStem	F. van der Rijt: 'Trafhuisje frustreert ABG-plan' (p. 17)
26	21 sept	BN/DeStem	'Gieterijdag is met 500 deelnemers vol' (p. 21 vp)
27	21 sept	BN/DeStem	F. Imandt: 'Onze n'ouwe gasfabriek...' (p. 22)
28	25 sept	Brabant Cultureel	L. Toorians: 'Ansjovis voor het opscheppen' (p. 83/84)
29	27 sept	BN/DeStem	'Veel volk op Bergse Gieterijdag' (p. 1 vp) 'Gieterijdag een feest' (p. 13 vp)
30	28 sept	BN/DeStem	'Veel foto's en zelfs een film over RNR' (p. 22)
31	28 sept	BN/DeStem	J. van de Kastele: 'Een onopvallend monument in de dop' (p. 22/23)
32	18 okt	BN/DeStem	M. Molenaars: 'Stichting in de bres voor Bergse weervisserij' (p. 13 vp, 14/15)
33	20 okt	ABG-TV	Reportage in Cocktail
34	24 okt	BoZ Bode	V. de Geus: 'Het enige dat we nodig hebben is een lange adem' (Jos Machielsen)
35	10 nov	BRTO Radio	Interview met C. Boerhout en D. Boenders over 'De Zuid'
36	19 nov	BN/DeStem	J. van de Kastele: 'Nedalco geeft zijn verleden uit handen' (p. 22/23)
37	19 nov	Website Nedalco	'Nedalco transfers historic archives'
38	28 nov	BoZ Bode	'Koninklijke Nedalco schenkt archief aan Markiezenhof'
39	29 nov	geocoaching.nl	Wandeling in de vorm van een speurtocht beschikbaar
40	december	Brabants Landschap	'In de weer zijn, een bijzondere tak van visserij vóór de kust van Bergen op Zoom' (p. 6-17)
41	8 dec	Omroep Brabant TV	Item over wandeling in programma Inz & Uitz
42	14 dec	Noordbrabants Historisch Jaarboek	Zeer positieve recensie door A. Janssens (p. 177)
43	24 dec	Visserij Nieuws 51/52	G. van der Bent: 'Op de bres voor aloude weervisserij' (p. 7)
44	8 jan 2011	BN/DeStem	J. van de Kastele: 'Transformatorhuisjes is geen monument (p. 26)
45	14 jan 2011	BN/De Stem	F. Imandt: 'Laatste poging behoud Nedalco-erfgoed' (p. 21 vp)

STICHTING
INDUSTRIEEL
ERFGOED
BERGEN OP STOOM

Nr	Datum	Medium	Artikel
46	18 jan 2011	BN/DeStem	J. van de Kastele: 'Transformatorhuisje Zuidoostsingel kan plat' (p. 21 vp) J. van de Kastele: 'Zorginstelling wil tekening Weijts wel sparen' (p. 22/23)
47	23 jan 2011	BoZ Bode	V. de Geus: 'Transformatorhuisje Zuidoostsingel mag toch tegen de vlakte, tekening Weijts blijft wel behouden'